Interreg
Cofinanțat de UNIUNEA EUROPEANĂ
România – Bulgaria

Proiectul "Inițiativă transfrontalieră pentru formarea și implicarea comunităților religioase" este cofinanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European de Dezvoltare Regională, în cadrul Programului Interreg VI-A România–Bulgaria.

SARCINĂ: ANALIZA PROBLEMEI ȘI FORMULAREA OBIECTIVELOR, ACTIVITĂȚILOR ȘI INDICATORILOR DE PROIECT

Cazul 1: Șomajul în rândul tinerilor și excluziunea socială a comunității rome

Instrucțiuni:

1. Citiți cu atenție textul pentru Cazul 1.
2. Pe baza acestuia:
    - Prezentați problema principală.
    - Identificați cauzele și consecințele problemei, într-o logică ierarhică (puteți folosi formatul unui „arbore al problemei").
3. Transformați „arborele problemei" într-un „arbore al obiectivelor", prin:
    - Definirea unui obiectiv general (pe termen lung) și a 2–3 obiective specifice.
4. Propuneți 1–2 activități realiste pentru fiecare obiectiv specific, care pot fi implementate de o echipă de proiect.
5. Indicați rezultatele așteptate – cantitative și calitative.
6. Definiți indicatori SMART pentru fiecare rezultat.

Cazul 1

Șomajul este pe cale să se transforme în principala problemă de politică internă a Bulgariei – economia nu poate asigura nici măcar jumătate din locurile de muncă de

care au nevoie tinerii. Iar pentru romi, chiar și șansele de a găsi un loc de muncă cu jumătate de normă tind spre zero.

În medie, în Uniunea Europeană, 20% dintre persoane lucrează cu fracțiune de normă, în timp ce în Bulgaria acest procent este abia de 2,4%. Agențiile de ocupare temporară, răspândite în țările dezvoltate, asigură venituri pentru circa 2% dintre persoanele active în Europa, însă în Bulgaria acest procent este de exact zece ori mai mic. Numărul stagiilor plătite în companii pentru tineri este, de asemenea, neglijabil, deși există posibilități pentru subvenționarea lor, subliniază Dimitar Brankov, vicepreședinte al Camerei de Comerț din Bulgaria.

Șomajul este mai ridicat decât cel raportat oficial

Problemele își au originea și în legislația muncii, care încurajează încheierea de contracte de muncă pe durată nedeterminată. „Această politică este surprinzător de bine primită de angajatorii bulgari. Motivul se află în costul foarte scăzut al forței de muncă în Bulgaria – cel mai mic din UE în ceea ce privește salariul mediu. Totuși, Bulgaria se situează tot pe ultimul loc și în ceea ce privește productivitatea muncii și competitivitatea.

În perioade de criză și șomaj, pentru antreprenori este profitabil să angajeze personal cu contracte permanente la salarii mici. De aceea doar 4% dintre angajați în țară au contracte pe durată determinată, în timp ce media în UE este de 14%”, explică Brankov.

Calculele sale arată că rata reală a șomajului în Bulgaria este de 18%, adică semnificativ mai mare decât cei 13% raportați de Sofia către Eurostat. În rândul persoanelor sub 25 de ani, datele sunt și mai alarmante – 38% sunt înregistrați la birourile de ocupare a forței de muncă drept șomeri noi sau de lungă durată.

Comunitatea romă este cea mai afectată

Al doilea factor important care stă la baza șomajului ridicat în Bulgaria este numărul foarte mare de persoane slab calificate și fără educație. Această problemă este deosebit de gravă în comunitatea romă, care altfel ar putea aduce o contribuție semnificativă la reînnoirea pieței forței de muncă. Peste 60% dintre romi sunt complet sau funcțional analfabeți, subliniază Dimitar Brankov de la Camera de Comerț din Bulgaria. El adaugă că problema ocupării forței de muncă în rândul romilor s-a agravat într-o asemenea măsură deoarece, în ultimii ani, concedierile au afectat în principal lucrătorii slab calificați.

Expertul Boian Zahariev, de la Fundația „Open Society”, oferă propria explicație pentru situația romilor: „În condiții de criză, capacitatea programelor de stat și a ONG-urilor de a subvenționa locuri de muncă pentru romi s-a redus de câteva ori. Și este cu adevărat surprinzător că în Spania și Italia problemele integrării pe piața

muncii a romilor bulgari și români sunt mult mai puțin severe decât în Bulgaria", spune Zahariev.

Economia are doar de pierdut

Potrivit lui, unul dintre cele mai serioase aspecte ale șomajului bulgar este ponderea tot mai mare a celor care nu fac nimic și nici nu caută un loc de muncă, în special în comunitatea romă – o treime dintre romii de vârstă activă intră în această categorie.

Un studiu al Băncii Mondiale arată că, din cauza neutilizării forței de muncă a romilor în economia bulgară, țara pierde anual cel puțin jumătate de miliard de euro. Creșterea constantă a ponderii romilor în rândul tinerilor de vârstă activă – în prezent aproximativ 25% – va conduce inevitabil la pierderi suplimentare pentru economie și sistemul de protecție socială, conchid cei doi experți.

Cazul 2: Alfabetizarea digitală și riscurile lipsei de competențe

Instrucțiuni:

1. Citiți cu atenție textul pentru Cazul 2.
2. Prezentați problema principală, cauzele și posibilele consecințe, structurate logic.
3. Transformați problema într-un arbore al obiectivelor:
    - Indicați un obiectiv general legat de îmbunătățirea mediului educațional.
    - Formulați 2–3 obiective specifice care să abordeze nevoile de alfabetizare digital-media.
4. Propuneți activități concrete de proiect, în concordanță cu posibilitățile sistemului educațional (formări, crearea de resurse, metodologii etc.).
5. Indicați rezultate măsurabile și indicatorii corespunzători.
6. Prezentați modul în care ați asigura sustenabilitatea și multiplicarea rezultatelor unui astfel de proiect.

De ce alfabetizarea digitală trebuie să preceadă dispozitivele digitale

Coaliția pentru Alfabetizare Media, din care face parte și Rețeaua Națională pentru Copii, și-a exprimat poziția cu privire la planul guvernului de a achiziționa 400.000 de dispozitive digitale pentru elevii din familii aflate în situații socio-economice dezavantajate, cu scopul de a preveni rămânerea lor în urmă, în comparație cu ceilalți copii, în ceea ce privește dezvoltarea și educația.

Unul dintre cele mai răspândite mituri ale erei digitale este că generațiile născute în perioada utilizării în masă a internetului și a tehnologiilor digitale își dezvoltă în mod natural alfabetizarea digitală și media și, în consecință, dobândesc competențele necesare pentru a face față riscurilor și pentru a valorifica pe deplin oportunitățile bogate oferite de internet. La fel ca orice altă competență necesară în viața de zi cu zi, alfabetizarea digitală și media trebuie dezvoltată în fiecare disciplină din sistemul de educație bulgară, înainte ca elevii să dețină dispozitive digitale pe care să le utilizeze în procesul educațional. Ideea că trăim într-o perioadă în care alfabetizarea digitală precede în mod natural alfabetizarea clasică nu este doar falsă, ci implică și riscuri serioase.

De la naștere, copilul începe să își dezvolte abilitățile cognitive, iar până la vârsta de 6 ani începe, în mod firesc, să înțeleagă și să proceseze informații și să îndeplinească anumite acțiuni independente. Desigur, aceasta nu înseamnă că este pregătit să facă față riscurilor lumii reale – are nevoie să învețe și să dobândească competențe care, mai târziu, îl vor ajuta să se dezvolte ca adult deplin integrat.

Același lucru este valabil și pentru intrarea copilului în lumea digitală. Șansa ca cei mici să folosească dispozitivele digitale într-un mod util și constructiv înainte de a-și dezvolta competențele digitale și media de bază este minimă. Dimpotrivă, lipsa alfabetizării digitale și media fundamentale crește considerabil riscurile pentru copii în mediul online.

Potrivit studiului național „Comportamentul online al copiilor în Bulgaria", realizat în 2016 de Centrul Național pentru Internet Sigur:

- Copiii bulgari sunt tot mai des expuși la conținut dăunător online. Aproximativ 15% au fost deranjați sau speriați de ceva văzut pe internet în ultimul an – o creștere de circa 10% față de 2010.

- treime dintre copiii bulgari au comunicat online cu o persoană pe care nu au întâlnit-o niciodată în viața reală, iar cel mai îngrijorător este că aproximativ o cincime dintre acești copii s-au întâlnit față în față cu persoane cunoscute inițial pe internet.

- Fenomenul de hărțuire, atât online, cât și offline, a crescut semnificativ în ultimii șase ani. Aproximativ 30% dintre copii au fost insultați sau răniți de semenii lor în ultimul an, ceea ce reprezintă cu 10% mai mult decât în 2010. Hărțuirea online reprezintă 38% din totalul cazurilor, față de 25% în 2010

- Copiii bulgari folosesc rar internetul în scopuri educaționale, în ciuda faptului că îi recunosc beneficiile pentru dezvoltarea lor. Ei consideră activitățile de învățare online ca fiind a doua cea mai utilă activitate pentru vârsta lor, însă, în practică, sunt mai înclinați să se implice în alte 11 tipuri de activități online decât în studiu. Doar jumătate dintre ei folosesc internetul pentru școală o dată pe săptămână sau mai des.

- Copiii bulgari se întâlnesc frecvent cu informații noi pe internet, dar le este greu să evalueze veridicitatea acesteia. Aproximativ 70% află săptămânal ceva nou online, însă doar jumătate se simt siguri că pot aprecia dacă informația este adevărată sau nu. Ei sunt utilizatori mai degrabă pasivi ai internetului, ceea ce limitează dezvoltarea abilităților lor sociale și a potențialului creativ.

- Practic, toți copiii din Bulgaria cu vârsta peste 9 ani (97%) sunt online, peste 80% folosesc smartphone-uri, iar peste 60% utilizează tablete.

Studiul Centrului Național pentru Internet Sigur „Copiii între 0 și 8 ani și dispozitivele digitale", concentrat asupra familiilor cu cel mai scăzut statut socio-economic, a arătat că, în pofida dificultăților financiare, acestea își echipează copiii cu dispozitive digitale, înțelegând nevoia de dezvoltare a competențelor digitale.

Mult mai importantă decât achiziționarea de tablete este însă absența aproape totală a unui accent real pe dezvoltarea timpurie a alfabetizării digital-media în programele școlare. Lipsa unor metodologii adecvate și a unor conținuturi educaționale potrivite, precum și a profesorilor calificați în acest domeniu în școlile bulgare, constituie adevăratele probleme ale sistemului educațional. Ca urmare:

- Mare parte dintre elevi nu au primit niciodată sarcini pentru dezvoltarea competențelor digitale (aproximativ 25% pentru prezentări, 20% pentru texte și 30% pentru lucru în grup).

- Aproximativ 44% dintre copiii bulgari nu au comunicat niciodată cu un profesor prin intermediul internetului.

- Doar 20% dintre copiii bulgari declară că trimit teme online cel puțin o dată pe săptămână.

Din toate aceste motive, considerăm că cheltuirea unor sume uriașe de fonduri publice pentru achiziția de computere ar fi o risipă inutilă, care nu ar contribui la rezolvarea problemelor educației, dacă mediul școlar nu se schimbă. Ceea ce este cu adevărat necesar este o politică clară privind CUM folosesc copiii tehnologiile la școală și CE COMPETENȚE dezvoltă, cum le dezvoltă și cine îi sprijină în dezvoltarea competențelor digitale și media (crearea de conținut digital, analiza fluxului de informații digitale, comunicare online, siguranță și rezolvarea problemelor – atât sociale, cât și tehnice).

Aceasta trebuie să includă:

1. O schimbare profundă a curriculumului și a conținutului, orientându-le către dezvoltarea timpurie a alfabetizării digital-media a copiilor.

2. Măsuri de îmbunătățire a calificării cadrelor didactice actuale în acest domeniu.
3. Introducerea unor cursuri adecvate în învățământul superior pedagogic, pentru a pregăti viitorii profesori să lucreze cu copiii în această direcție.

Inițiativă transfrontalieră pentru formarea și implicarea comunităților religioase Fundația pentru Dezvoltare Regională
Data publicării: 10.04.2026
„Conținutul acestui material nu reprezintă neapărat poziția oficială a Uniunii Europene”